

«ГОСПОДАРСЬКА ІНФРАСТРУКТУРА» ТА «ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНА ІНФРАСТРУКТУРА ПІДТРИМКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»: ПРОБЛЕМА АДМІНІСТРАТИВНО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

УДК 342.951: 338.49

Позняков С.П.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри господарсько-
правових дисциплін
Національного університету
державної податкової служби
України

*Стаття рекомендо-
вана до друку кафедрою
господарсько-правових
дисциплін юридичного
факультету Націо-
нального університету
ДПС України (протокол
№ 11 від 12.04.2013 р.).*

Анотація: У статті визначена проблема методологічних взаємозв'язків понять «господарська інфраструктура» та «публічно-сервісна інфраструктура підтримки економічного розвитку». На ґрунті встановлених взаємозв'язків сформульовані рекомендації адміністративно-правового регулювання розвитку господарських відносин в Україні

Ключові слова: господарська інфраструктура, суб'єкти публічного управління, адміністративно-правове регулювання господарських відносин

Одним із п'яти напрямів стратегічних перетворень Програми економічних реформ на 2010–2014 р.р. в Україні (далі – Програма реформ) є «модернізація інфраструктури й базових секторів шляхом усунення структурних проблем в енергетичній, вугільній, нафтогазовій галузях і житлово-комунального господарства, а також розвитку транспортної інфраструктури й ринку землі. У межах цього напрямку Програмою реформ передбачається реструктуризація держмонополій, залучення позабюджетних коштів для розвитку інфраструктури тощо [1]. Модернізація господарської інфраструктури пов'язана із показниками ефективності економічного розвитку країни та проведенням структурної державної політики [2, 156, 177].

Проблеми правореалізації визначених стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку сформульовані і закріплені у ряді програмно-цілевих документів. Так, згідно із положеннями Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 р. № 389 встановлена не визначеність інституційних засад формування національної інноваційної системи й нерозвинутість інноваційної інфраструктури; зношеність основних виробничих фондів тощо. Основні завдання публічної влади щодо залучення інвестицій, соціально-економічного розвитку в країні згідно із Програмою реформ передбачено здійснити за допомогою заходів спрямованих на підтримку:

- 1) діяльності мережі бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, інноваційних центрів, технопарків та інших об'єктів інноваційної інфраструктури;
- 2) розвитку логістичної й комунікаційної інфраструктури на територіях, визначених як пріоритетні для інвестування;
- 3) створення на місцях «єдиного інвестиційного вікна», на яке буде покладена функція взаємодії з органами влади в інтересах інвесторів (насампе-

ред тих, які реалізують інноваційні й інфраструктурні проекти), одержання підприємствами ліцензій, дозволів, погоджень, вирішення земельних питань для розвитку підприємництва тощо;

4) діяльності у межах територій компактного розміщення бізнесу – інноваційних кластерів з розвинутою інфраструктурою й заздалегідь підготовленими пакетами дозволів для початку їх діяльності тощо [1]. Також у наукових джерелах з адміністративного права виділяють проблеми створення відомчих центрів інформації та зв'язків із громадськістю, вдосконалення дозвільної системи, ліквідації апаратних надмірностей тощо [3, 524–525].

Зазначені та інші подібні публічно визначені науково-практичні орієнтири, програмно-цільові способи діяльності публічної влади потребують з'ясування таких питань: 1) що є «господарська інфраструктура» і як її характерні ознаки й основні види пов'язані із адміністративно-правовими можливостями підтримки самостійної реалізації людиною свого права на господарювання на місцевому територіальному рівні, а також забезпечення соціально-економічного розвитку регіону, країни? 2) через які найбільш ефективні організаційно-правові форми діяльності органів публічної (державної виконавчої й місцевої самоврядної) влади й управління можлива результативна реалізація економічних реформ в Україні?

Визначені проблеми мають достатньо широкий спектр питань, що не можливо розглянути у межах однієї роботи. Проте наше завдання у даній статті визначити методологічні орієнтири взаємозв'язків проблеми з метою спрямування подальших теоретичних досліджень і практичних напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання. Отже, *метою статті* є встановлення проблеми співвідношення понять «господарська інфраструктура» та «публічно-сервісна інфраструктура підтримки економічного розвитку» у контексті їх методологічних адміністративно-правових взаємозв'язків, а також формулювання необхідних пропозицій удосконалення адміністративно-правового регулювання господарських відносин.

Ціль формування та розвитку соціальної ринкової економіки полягає у створенні, насамперед, системи соціальних відносин, що сприяють розвитку людини, реалізації її свободи, становленню громадянського суспільства та умов сприяння соціально спрямованому розширеному відтворенню і забезпеченню економічного зростання [4, 126, 128]. У межах сучасного розуміння макроекономічної ролі держави однією із цілей державного регулювання економіки є створення правових, фінансових і соціальних передумов

ефективного функціонування ринкової економіки [5, 140]. Аналіз даних наукових економічних досліджень підтверджує, що ефективність суспільного економічного розвитку, насамперед, залежить від комплексності та ефективності функціонування інфраструктури [6, 201].

У проаналізованій науковій економічній літературі надається достатньо широкий спектр тлумачень як загального поняття «інфраструктура», так і окремих спеціальних понять її видової класифікації. Так, «інфраструктура» визначається як складна система комунікацій, об'єктів, споруд, а також організацій і установ, що забезпечують життєдіяльність суспільства [7, 193]. У економічному енциклопедичному словнику поняття «інфраструктура» визначається з точки зору змісту організаційно-економічних відносин, тобто як «сукупність базових галузей (або матеріальна основа економічної системи) та сукупність економічних відносин (насамперед відносин економічної власності), що виникають і розвиваються у процесі діяльності людей щодо створення, використання об'єктів інфраструктури та привласнення умов і результатів такої діяльності, а також державного регулювання цих відносин. Економічна сутність поняття «інфраструктура» найповніше розкривається у таких її функціях, як, наприклад, 1) постачання різних видів ресурсів; 2) забезпечення інформацією учасників ринку; 3) підвищення ефективності роботи суб'єктів регульованих ринкових відносин внаслідок їх спеціалізації; 4) організаційно-правове оформлення регульованих ринкових відносин; 5) сприяння процесу державного регулювання економіки та контролю над ринковими процесами тощо [8, 294].

У вітчизняній економічній науково-навчальній літературі надається поняття «інфраструктура» з точки зору макроекономічного змісту суспільних відносин, тобто як «інфраструктура національної економіки» під якою розуміється сукупність структурних елементів господарської системи та інституцій, що забезпечують розвиток національної економіки [9, 173]. У межах проблем так званої «інституціонально-інформаційної економіки» визначено поняття «інституціональна ринкова інфраструктура» як специфічна система загальноприйнятих, законодавчо і традиційно усталених норм, правил та обмежень, а також організацій, формування, регулювання та використання яких забезпечує функціонування ринкової системи відповідно до мети і стратегії економічної політики держави [10]. Аналіз зазначених специфічних понять «інфраструктура» виявив необхідність встановлення методологічних зв'язків у площині: 1) організаційно-економічного та організаційно-правового

інтегрованого їх системного змісту; 2) об'єктивного правового і економічного підґрунтя для формування зрозуміло визначеної системи норм правовикористання й правозабезпечення публічних «обслуговуючих» функцій (у т. ч. послуг), а також господарської компетенції «публічної господарської адміністрації»¹. Із визначеним підходом пов'язане адміністративно-правове розуміння існуючого поняття «господарська інфраструктура», як фундаменту управління економікою, що забезпечує загальні фактичні (матеріальні) і юридичні (формально-забезпечуючі і публічно-сервісні) умови для здійснення господарської діяльності [11, 234]. На наш погляд, підхід Р. Штобера щодо сутності господарської інфраструктури надає можливість сформулювати необхідний методологічний ґрунт для подальшої розробки «базових» адміністративно-правових проблем забезпечення права людини на господарювання. У цьому зв'язку важливо нам звернути увагу на питаннях економії засобів публічно-владного впливу і водночас підвищення ефективності правозастосування господарської компетенції за рахунок встановлення чітких взаємозв'язків «публічно-сервісної інфраструктури підтримки економічного розвитку» у напрямі об'єднання інтересів, ресурсів, функцій, організаційних структур й інших публічно-владних правових можливостей.

Згідно із положеннями вітчизняної економічної теорії якість змін у структурі економіки, основних інституцій публічної влади й управління, об'єктах інфраструктури значно впливає на якість динаміки економічного зростання у постіндустріальному суспільстві [12, 384–388]. У цьому зв'язку визначені у теорії основні показники ефективності економічного зростання в країні потребують *публічно-правових форм об'єднання, з одного боку, приватних й публічних інтересів у формуванні і експлуатації об'єктів інфраструктури соціально-економічного розвитку, з іншого – систем їх публічно-сервісного обслуговування і управління із урахуванням стратегічної і геополітичної необхідності реалізації інвестиційних й інноваційних економічних чинників*. Зазначені чинники пов'язані із однією з головних проблем для української економіки – якісним інноваційним оновленням основних виробничих фондів у таких базових галузях як, наприклад: 1) модернізація енергетичної галузі та втілення комплексної програми енергозбереження (формування об'єктів енергетичної інфраструктури);

1 На наш погляд, «публічна господарська адміністрація» – це система суб'єктів публічного управління, що наділені (уповноважені) або яким згідно із законом делеговані функції переважно публічно-господарської компетенції у сфері державного регулювання економіки, здійснення публічно-сервісної діяльності у сфері господарювання.

2) інформатизації економіки, удосконалення мережі телекомунікацій та зв'язку (формування об'єктів інформаційної інфраструктури); 3) розвитку об'єктів транспортної інфраструктури; 4) технічного і технологічного переоснащення інфраструктури базових галузей промисловості (вугільної та металургійної, агропромислового, житлово-комунального і машинобудівного комплексів) та ін. [12, 394–395; 13].

Сучасні потреби людини у економічному й правовому розвитку повинні визначати зміст публічно-правових владних, управлінських й регулятивних функцій, усувати суперечності соціального й економічного середовища «обслуговуючими» засобами ресурсної підтримки, адміністративно-правових норм забезпечення їх діяльності. Так проф. економіки Ю.М. Бажал визначав, що «головною метою такої організації повинна стати державна підтримка інноваційно-технологічної діяльності шляхом забезпечення нормативної та ресурсної бази». На думку проф. економіки М.М. Якубовського, механізми такої державної підтримки повинні включати 1) стимулювання розвитку промислової, у т. ч. інноваційної інфраструктури; 2) підвищення дієвості програмно-цілевих методів публічного управління; 3) оптимізації ресурсного забезпечення та посилення координуючого впливу держави та ін. [14, 144, 158]. Російські вчені економісти (Е.С. Осипова, Д.В. Бригідина, О.А. Куличева та ін.) досліджуючи проблеми публічно-владної підтримки підприємництва на місцевому адміністративно-територіальному рівні в Росії вважають, що у даний час одним із перешкод сприянню діяльності малого підприємства є відсутність комплексної і ефективної так званої «інфраструктури підтримки» [15]. Разом з цим констатуючи необхідність створення «інфраструктури підтримки» російські вчені-економісти не надають поняття та основних її характерних ознак.

Виходячи із висновків проаналізованих нами наукових джерел, соціально-економічний розвиток суспільних відносин може бути практично забезпечений при сформованих матеріальних умовах основних видів господарської інфраструктури² та забезпечуючої публічно-управлінської інфраструктури надання публічних послуг та ресурсної підтримки.

2 В економічній літературі визначається, що в масштабі країни інфраструктура охоплює галузі, що надають послуги з реалізації необхідних технологічних, виробничих та ін. зв'язків між усіма складовими економіки. Видова класифікація поняття «інфраструктура» може включати такі види господарської інфраструктури як : «інфраструктура виробнича», «інфраструктура економіки», «інфраструктура ринку», «інноваційна інфраструктура», «енергетична інфраструктура», «транспортна інфраструктура», «інформаційна інфраструктура» та ін.

Теоретико-економічні результати щодо «природного» і необхідного поєднання матеріального, публічно-управлінського й адміністративно-правового аспектів пов'язана із сучасними тенденціям розвитку адміністративно-господарського законодавства в Україні, яким закріплені норми комбінованих публічно-управлінських механізмів впливу на господарську діяльність (наприклад, підприємств, інших організацій приватного та державного сектору публічного управління, що виконують публічні функції технічного регулювання, у т.ч. сертифікації продукції, експертизи якості імпорту тощо). На ґрунті проведеного нами окремого попереднього дослідження зазначених тенденцій нами виділено уніфіковане поняття «*публічно-сервісна інфраструктура підтримки економічного розвитку*» під якою розуміється організаційно-правова форма (підставою, засадою) публічних господарських відносин ресурсного об'єднання (забезпечення, обслуговування, підтримки) й адміністративного (дозвільного, нагляду, контролю, безпеки) співробітництва суб'єктів публічного управління у сфері господарювання³ з метою створення організаційно-економічних та адміністративно-правових умов економічного, соціального, творчого й духовного розвитку людини шляхом реалізації закріпленої або делегованої законом компетенції надання публічних послуг й підтримки чинників економічного розвитку». У зв'язку із цим сутність, елементи та значення наданого поняття найбільш доцільно розглядати у межах змісту так званої «публічно-сервісної діяльності», поняття якої розробляється у сучасній вітчизняній науковій літературі з проблем адміністративного права.

Сучасний стан практики правозабезпечення публічно-сервісної діяльності в Україні свідчить про не сформованість чітких і зрозумілих юридичних умов функціонування суб'єктів «публічно-сервісної інфраструктури підтримки економічного розвитку», які б в необхідній мірі здійснювали обслуговування (надання публічних послуг, різних видів допомоги) суб'єктів господарювання у місцях розташування об'єктів (елементів) основних видів господарської інфраструктури.

У сучасній науковій літературі з адміністративного права досліджується переважно предметний аспект публічно-сервісної діяльності і недостатньо приді-

ляється уваги проблемам суб'єктного складу та їх організаційно-правових форм (органів, установ, організацій, підприємств у певних сферах господарської діяльності) забезпечення місцевих потреб різних видів господарської інфраструктури. Наприклад, за висновками Н.В. Галіциної залежно від предмета діяльності (виду провадження) органів публічної адміністрації у взаємовідносинах із приватними особами (від мети, яка досягається їх застосуванням) функціональні адміністративні процедури можуть бути класифіковані на: 1) правонаділяючі; 2) пов'язані із забезпеченням виконання громадянами та юридичними особами своїх обов'язків; 3) ліцензійно-дозвільні; 4) реєстраційні; 5) контрольно-наглядові; 6) державно-заохочувальні [16, 58] та ін. Проте на ґрунті подібних класифікацій визначених і в інших джерелах виникають наступні не з'ясовані питання: на яких адміністративно-правових підставах і які конкретно структури, суб'єкти публічного управління повинні виконувати зазначені групи адміністративних процедур на територіях компактного розташування підприємств, господарських інноваційних об'єднань та розташування інших об'єктів господарської інфраструктури? Які юридичні підстави (принципи, функції делегування повноважень, децентралізації) співробітництва публічно-владних регіональних представництв із організаціями господарського публічного самоуправління? та ін.

Адміністративно-правовий режим публічно-владної підтримки й надання публічних послуг у сфері господарської діяльності закріплено нормами багатьох законів України у т. ч.: «Про Кабінет Міністрів України»; «Про центральні органи виконавчої влади»; «Про органи місцевого самоврядування»; Господарським кодексом України; Податковим кодексом України; Бюджетним кодексом України; «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні»; «Про ліцензування певних видів господарської діяльності»; «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців»; «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»; «Про адміністративні послуги» та ін. Виходячи із норм зазначених та інших спеціальних законодавчих актів на даний час до основних суб'єктів публічно-сервісної інфраструктури підтримки можливо віднести такі структури :

1) у сфері *ліцензування* функціонують 33 органи виконавчої влади й державного управління, що уповноважені здійснювати ліцензування за визначеними законом видами господарської діяльності (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку органів ліцензування» від 14.11.2000 р. № 1698);

³ До суб'єктів публічного управління у сфері господарювання можливо віднести органи публічної виконавчої й місцевої самоврядної влади, створені ними консультативні, дорадчі або інші допоміжні органи, інші установи, організації господарського самоуправління, підприємств різних форм власності, що відповідно до закону виконують публічні функції сприяння економічному розвитку.

2) у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців – державні реєстратори здійснюють обов'язки у кожному виконавчому комітеті міських рад міст обласного значення або у районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністраціях за місцезнаходженням юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи – підприємця (ст. 5 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців»);

3) у сфері реєстрації речових прав на нерухоме майно підприємцями обов'язки здійснюються реєстраторами у спеціально створених місцевих органах державної реєстраційної служби України. Для здійснення технічного адміністрування єдиних та державних реєстрів, розпорядником яких є Державна реєстраційна служба України та Державна служба України з питань регуляторної політики та підприємництва (наприклад, Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (ЄДР); Реєстру документів дозвільного характеру (РДДХ); Єдиного ліцензійного реєстру (ЄЛР) при Державній реєстраційній службі функціонує Державне підприємство «Інформаційно-ресурсний центр»;

4) у сфері дозвільної системи правовідносин за даними Держпідприємництва станом на 01.01.2013 року в Україні функціонують 681 дозвільних центри, в т. ч. 4 обласні [17]. Обов'язки видачі документів дозвільного характеру (переоформлення, видача дублікатів, анулювання тощо) суб'єктам господарювання здійснюються у дозвільних центрах державними адміністраторами, що організовані у державних адміністраціях різних адміністративно-територіальних рівнів, у т. ч. дозвільних центрах міських рад, що є обласними центрами, шляхом взаємодії з представниками місцевих дозвільних органів (ст. 1, ч. 3 ст. 4, ч. 12 ст. 4-1 «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»);

5) у сфері оподаткування в системі органів державної податкової служби із 2011 року активно створюються «центри обслуговування платників податків», що безпосередньо не передбачено нормами Податкового кодексу України та Закону України «Про адміністративні послуги»;

6) у сфері надання адміністративних послуг на підставі ст. 12–14 Закону України «Про адміністративні послуги» з метою забезпечення надання адміністративних послуг при Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі держадміністрації, міській раді (її виконавчому органі) міста обласного та/або республіканського (Автономної Республіки Крим) значення, а також міській

та селищній раді (їх виконавчих органах) населених пунктів, які є адміністративними центрами областей, районів і Автономної Республіки Крим утворюється інфраструктура «центрів надання адміністративних послуг»;

7) у сфері державної системи сертифікації (продукції, систем управління якістю та ін.) за даними Міністерства економічного розвитку та торгівлі України у регіонах країни здійснюють діяльність 123 органи (підприємства різних організаційно-правових форм, галузевої, відомчої належності, підконтрольності) [18] та інші структури.

Разом із цим, виходячи із виявлених тенденцій практики не з'ясовані такі питання: як галузевий або відомчий принцип утворення «обслуговуючої» інфраструктури органів публічного управління впливає на якість виконання публічно-владного завдання щодо сприяння і утворення необхідних умов для позитивної мотивації суб'єктів господарювання до економіко-інноваційного розвитку? Який принцип застосовується до регіонального (місцевого) розташування приміщень зазначених та інших публічно-владних «сервісних» структур (центрів обслуговування, сертифікації, експертизи, дозволів тощо) розташованих в регіонах: 1) за принципом «компактність й зручність місцерозташування органів влади по відношенню до органів влади» або 2) за принципом «компактність й зручність місцерозташування органів влади по відношенню до суб'єктів господарювання, підтримки різного призначення об'єктів господарської інфраструктури, концентрації інноваційних організаційно-правових форм» тощо. Науково-практична, насамперед, юридична невизначеність у постановлених питаннях, на думку вчених (І.Б. Коліушка), може бути деструктивним явищем, оскільки губиться ідея створення таких єдиних і зручних центрів для надання адміністративних послуг [19] та ін.

На даний час нормами ст. 14 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» закріплено поняття «інфраструктура підтримки малого і середнього підприємництва»⁴. Узагальнення норм зазначеного закону засвідчило, що для сприяння розвитку інфраструктури підтримки підприємництва передбачені

4 Інфраструктурою підтримки малого і середнього підприємництва є підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, які провадять діяльність, спрямовану на розвиток суб'єктів малого і середнього підприємництва, їх інвестиційної та інноваційної активності, просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки.

заходи державної підтримки, повноваження Кабінету Міністрів України, Держпідприємництва інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим та місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, що можуть реалізовуватися: 1) управлінськими засобами через процедури формування та реалізації державної політики; 2) у рамках формування та реалізації державних, регіональних і місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва.

Разом із цим норми-повноваження вищезазначених органів закріплені у неконкретній формі щодо взаємозв'язків адміністративно-правового механізму їх виконання й відповідальності, конкретних способів і засобів їх реалізації через норми інших спеціальних, насамперед, компетенційних законів. Зазначений нормативний стан не є правовим оскільки надає органам публічної влади більше можливостей для адміністративного розсуду вибору способів і меж підтримки, безвідповідальності й зловживання публічним правом розпорядження народними ресурсами.

Відсутність чітких шляхів формування публічно-правових законодавчих засад діяльності суб'єктів «публічно-сервісної інфраструктури підтримки» розвитку малого і середнього підприємництва із урахуванням потреб економії часу й витрат на адміністрацію, компактності місцерозташування об'єктів (елементів) основних форм господарської інфраструктури виявляє одну із основних проблем неефективності «задекларованості» законодавчих цілей розвитку та державної підтримки малого і середнього підприємництва в Україні.

У цьому зв'язку існує необхідність розробки системи правових норм компетенційного адміністративного законодавства щодо засад діяльності суб'єктів публічно-сервісної інфраструктури підтримки. За своєю управлінською суттю «публічно-сервісна інфраструктура підтримки економічного розвитку» виявляється як єдина мережева система центрів публічно-сервісного надання публічних послуг та підтримки. Такі центри можуть бути організовані як адміністративно-територіальні «платформи» та інформаційно-правові форми (Інтернет-портали) співробітництва публічної (виконавчої й самоврядної) влади й суб'єктів господарського самоуправління. Зазначені адміністративно-правові норми повинні створити правові умови для більш прозорої діяльності так званих «центрів-платформ» органів публічного управління виходячи із наявних потреб, наприклад, формування й функціонування інноваційних господарських структурних об'єднань в регіонах (економічних кластерів, технопарків тощо), економічних ра-

йонів (у місцях територіальної концентрації об'єктів промислової інфраструктури суб'єктів великого підприємництва) тощо.

Висновки. 1. Публічне управління повинно функціонально і структурно узгоджуватися із потребами соціального й економічного розвитку, об'єктивними закономірностями ринкового саморегулювання, інноваційних інфраструктурних проблем й досягати необхідних цілей не лише у межах пріоритетів економічної політики (структурної, інвестиційно-інноваційної, промислової та ін.), як засобу досягнення матеріального добробуту але, насамперед, цілей публічного, у т.ч. адміністративного права закріплені конституційно. У цьому зв'язку якість функціонування господарської інфраструктури залежить, насамперед, від якості публічно-сервісної інфраструктури підтримки створення умов розвитку, формування спільних механізмів публічного управління, підприємницької ініціативи, інтересів територіальних громад, захисту соціально-економічних прав і свобод людей. Об'єднання інтересів публічної влади й суб'єктів господарювання у створенні необхідної для розвитку господарської інфраструктури є необхідною передумовою реалізації права людини на господарювання й соціально-економічний розвиток суспільства, авторитету держави.

2. Поєднання матеріального, публічно-управлінського й адміністративно-правового аспектів є «природним» і необхідним соціально-економічним явищем, що пов'язане із сучасними тенденціями розвитку адміністративно-господарського законодавства в Україні, юридичними можливостями комбінованих, змішаних публічно-управлінських механізмів впливу на господарську діяльність.

3. Дослідження питань, пов'язаних із з'ясуванням співвідношення «господарської інфраструктури» та «публічно-сервісної інфраструктури підтримки економічного розвитку» у контексті їх методологічних взаємозв'язків може надати у подальшому практичну можливість не лише отримати необхідні чіткі засадничі орієнтири і напрями юридичного вирішення поставлених вище публічно-управлінських проблем. Найбільш важливо у цьому контексті стисло за часом і ефективно за витратами сформулювати організаційно-економічні й адміністративно-правові умови для соціально-інституційної взаємодії та взаємодопомоги учасників господарських відносин, реалізації можливостей узгодження та об'єднання приватних і публічних інтересів у досягненні суспільних, правових цілей в економіці, позитивної мотивації суб'єктів правовідносин щодо створення нових господарських організацій інноваційного типу й забезпечення духовного й

соціального розвитку людини. Також вирішення визначеної проблеми має значення, з одного боку, щодо удосконалення практичної діяльності посадових осіб органів виконавчої влади й інших суб'єктів публічного управління у сфері забезпечення захисту права людини на господарювання, досягнення соціальних цілей в економічному розвитку, з іншого – інфраструктурного забезпечення ринкового саморегулювання, сприяння «общению между людьми, развития их производственных сил и облегчением пользования дарами природы» [20, 240].

4. «Господарська інфраструктура» та «публічно-сервісна інфраструктура підтримки економічного розвитку» повинні складати єдину специфічну систему взаємозв'язків у сфері організаційно-правового забезпечення мінімальних (базових) вимог позитивної ефективності державного регулювання господарської діяльності, соціального і економічного розвитку.

5. Проведений нами аналіз положень ряду концепцій і цільових програм у сфері державної підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні засвідчив «розмитість» адміністративно-правових підходів у закріпленні обслуговуючої структури необхідних публічно-владних функцій, системи або групи спеціальних органів публічної виконавчої влади за напрямками політико-економічної відповідальності, їх повноважень, порядку розподілення компетенцій та можливостей взаємодії та делегування їх функцій між конкретними неурядовими суб'єктами публічного управління (у т. ч. регіональними органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, господарського самоуправління). Змістовно зазначені елементи можливо об'єднати терміном «публічно-сервісна інфраструктура підтримки економічного розвитку», що забезпечуватиме виконання таких функцій як, наприклад, публічно-владного економіко-інформаційного і консультативного обслуговування суб'єктів підприємництва, державної та недержавної ресурсної (у т. ч. інфраструктурної) підтримки суб'єктів інноваційного або у пріоритетних сферах господарювання за необхідними напрямками й базовими галузями економіки, секторами міжгалузевого характеру, терито-

ріальністю тощо.

6. Ураховуючи пропозиції проаналізованих економічних й юридичних наукових джерел пропонується використання у науковому обороті терміносполучення «публічно-сервісна інфраструктура підтримки економічного розвитку» за функціональною ознакою. Основною метою такого організаційно-правового утворення можливо визначити ресурсне забезпечення функціонування господарської інфраструктури, безпеки діяльності саморегулятивних механізмів ринку, соціалізації господарських відносин. Щодо основних завдань: виконання публічних функцій й надання адміністративних послуг, що сприяють утворенню нових інноваційних підприємств, організації вироблення конкурентоспроможної продукції, створення й експлуатація об'єктів різних видів господарської інфраструктури тощо.

7. До основних принципів співвідношення й практичної взаємодії «господарської інфраструктури» та «публічно-сервісної інфраструктури підтримки економічного розвитку» можливо віднести:

- об'єднання інтересів й ресурсів людських (наукових), організаційних (інформаційних, консультативних, експертних дозвільних), матеріальних (державне фінансування, кредитування, інвестування, субсидування);
- співробітництво у вирішенні проблем створення адміністративно-правових умов діяльності суб'єктів інноваційного господарювання;
- спрямованість публічно-сервісної інфраструктури на потреби господарської інфраструктури;
- солідарна відповідальність публічно-владних органів та суб'єктів господарського самоуправління за результати економічного та соціального розвитку територій.

Подальші пошуки можливо спрямувати на проблеми визначення поняття, принципів діяльності, основних функцій й компетенції суб'єктів публічно-сервісної інфраструктури.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Програма економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»: Президент України від 02.06.2010 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України : Законодавство / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/>.
2. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки : підручник / Л.А. Швайка. – К. : Знання, 2008. – 462 с.
3. Колпаков В.К. Адміністративне право України : підручник / Колпаков В.К., Кузьменко О.В. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
4. Собственность в системе социально-экономических отношений : Теоретико-методологические институциональные аспекты : монография / под ред. чл.-корр. РАН В.И. Жукова. – М. : Российский государственный социальный университет, 2005 – 408 с.
5. Кулішов В.В. Макроекономіка: основи теорії і практикум : навч. посіб. / В.В. Кулішов. – 2-ге вид., випр. – Львів : Магнолія 2006, 2007. – 256 с.
6. Заблоцький Б.Ф. Національна економіка : підручник / Заблоцький Б.Ф. – Львів : Новий світ-2000, 2009. – 582 с.
7. Економіка України : навч. посіб. / А.П. Голіков, Н.А. Казакова, О.А. Шуба. – К. : знання, 2009. – 286 с.
8. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. / С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устенко, С.І. Юрій ; [за ред. С.В. Мочерного]. – Львів : Світ, 2005. – Т. 1. – 616 с.
9. Національна економіка : навч. посіб. / Л.О. Петкова, Р.Ф. Пустовіт, А.О. Ходжаян [та ін.] ; заг. ред. проф. Л.О. Петкової. – К. : МП Леся, 2009. – 288 с.
10. Чухно А.А. Інституціонально-інформаційна економіка [Електронний ресурс] / А.А. Чухно. – Режим доступу: <http://www.refine.org.ua/pageid-5526-1.html>
11. Штобер Р. Хозяйственно-административное право. Основы и проблемы. Мировая экономика и внутренний рынок [пер. с нем.] / Штобер Р. – М. : Волтерс Клаувер, 2008. – 400 с.
12. Гальчинський А.С. Економічна теорія : підручник/ А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко. – К. : Вища школа, 2007. – 503 с.
13. Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 2.02.2011 р. № 389 // Офіційний сайт Верховної Ради України: Законодавство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/>
14. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : монографія : у 2 ч. Ч. 1 / [за ред. В. М. Гейця, А. А. Мазаракі]. – К. : КНТЕУ, 2008. – 389 с.
15. Осипова Е.С. Основные направления поддержки малого и среднего бизнеса на Дальнем Востоке / Е.С. Осипова, Д.В. Бригина // European Applied Studies: modern approaches in scientific researches, 2nd International scientific conference. ORT Publishing. Stuttgart. 2013. – Р. 17–19, с. 18 ; Куличева О.А. Малое и среднее предпринимательство в Астраханской области : современное состояние и проблемы развития / Куличева О.А. // European Applied Studies: modern approaches in scientific researches, 2nd International scientific conference. ORT Publishing. Stuttgart. 2013. – с. 96–98, с. 97.
16. Галіцина Н.В. Класифікаційний розподіл адміністративних процедур / Н.В. Галіцина // Вісник Запорізького національного університету (юридичні науки). – 2010. – № 3. – С. 54–59.
17. Офіційний Веб сайт Держпідприємництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrp.gov.ua/info/1455>
18. Офіційний Веб сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>
19. Коліушко І.Б. Чергове реформування адміністративних послуг? [Електронний ресурс] / І.Б. Коліушко. – Режим доступу: <http://crrg.org.ua/index.php/2010-03-06-00-08-13/2011-07-20-17-42-30/418/>
20. Поліцейське право в Університеті Святого Володимира : у 2 кн. – Кн. 1 / уклад. І. С. Гриценко, В. А. Короткий ; [за ред. І. С. Гриценка]. – К. : Либідь, 2010. – 440 с.

«ХОЗЯЙСТВЕННАЯ
ИНФРАСТРУКТУРА»
И «ПУБЛИЧНО-СЕРВИСНАЯ
ИНФРАСТРУКТУРА ПОДДЕРЖКИ
ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ»:
ПРОБЛЕМА АДМИНИСТРАТИВНО-
ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Позняков Спартак Петрович

Аннотация: В статье определена проблема методологических взаимосвязей понятий «хозяйственная инфраструктура» и «публично-сервисная инфраструктура поддержки экономического развития». На основе определенных взаимосвязей сформулированы рекомендации административно-правового регулирования развития хозяйственных отношений.

Ключевые слова: хозяйственная инфраструктура, субъекты публичного управления, административно-правовое регулирование хозяйственных отношений.

«ECONOMIC INFRASTRUCTURE»
AND «PUBLIC SERVICE
INFRASTRUCTURE SUPPORT
ECONOMIC DEVELOPMENT»:
THE PROBLEM OF ADMINISTRATIVE
AND LEGAL REGULATION

Poznyakov Spartak Petrovych

Summary: The article defines the problem of methodological links the concepts of «economic infrastructure» and «public service infrastructure support economic development». On the basis of certain relationships are formulated recommendations of the administrative and legal regulation of the development of economic relations.

Keywords: economic infrastructure, the subjects of public administration, administrative and legal regulation of economic relationsh.